



Universitets- och
högskolerådet

Analys, främjande och tillträdesfrågor

Föredragande

Frida Lundberg
Utredare

010-470 0637

frida.lundberg@uhr.se

YTTRANDE

Diarienummer

Dnr 1.2.3-426-2015

Datum

2015-08-17

Postadress

Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress

Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon

010-470 03 00

Org nr

202100-6487

www.uhr.se

Yttrande över slutbetänkandet av parlamentariska socialförsäkringsutredningen, Mer trygghet och bättre försäkring (SOU 2015:21)

Universitets- och högskolerådet (UHR) svarar på remissen med utgångspunkt i några av myndighetens uppdrag som är relevanta för förslagen i utredningen:

- UHR har till uppgift att på uppdrag av universitet och högskolor biträda vid antagning av studenter och ansvara för ett samordnat antagningsförfarande, och ge service och råd i fråga om studieadministrativ verksamhet.
- UHR har som uppgift att informera om högskoleutbildning i syfte att enskilda individer ska kunna göra välavvägda val i fråga om sådan utbildning.
- UHR ska stimulera intresset för högskoleutbildning och främja breddad rekrytering till högskolan.
- UHR ska arbeta för att inom högskolan motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

UHR yttrar sig över följande förslag:

Utredningens förslag: En möjlighet införs att vid särskilda skäl vara sjukskriven på deltid med en sammanlagd heltidsersättning inom studiemedelssystemet.

Utredningens förslag: Hälso- och sjukvården är den nyckelaktör som har ansvaret för den medicinska behandlingen och rehabiliteringen av studerande som har drabbats av sjukdom. Utbildningsanordnarnas ansvar när det gäller rehabilitering av studerande ska förtydligas. Försäkringskassans och Centrala studiestödsnämndens särskilda ansvar för rehabiliteringen av studerande ska tas bort.

UHR tillstyrker förslagen och vill lämna följande synpunkter:

Breddat deltagande

UHR definierar begreppet breddad rekrytering till högskolan som rekrytering av studenter från grupper som på olika sätt är underrepresenterade vid olika högskoleutbildningar, olika typer av stödåtgärder under utbildningen, det vill säga breddat deltagande samt lärosätenas stödåtgärder när det gäller studenternas och nyutexaminerades anställningsbarhet.

Enligt UHR finns det indikationer på att införandet av en möjlighet att vara sjukskriven på deltid från studier skulle kunna bidra till lika möjligheter i högskolan.

CSN gjorde 2014 en analys av studier, studieekonomi och hälsa utifrån föräldrarnas utbildningsbakgrund. CSN konstaterade att, nästan oavsett typ av hälsobesvär, är det vanligare att studerande med lägre utbildade föräldrar anger att de ofta upplever besvär, jämfört med de som har föräldrar med eftergymnasial utbildning.¹

Sveriges förenade studentkårer (SFS) gjorde 2014 en enkätundersökning som besvarades av 21 av 23 studenthälsomottagningar. En majoritet av mottagningarna uppgav att de träffar studenter som skulle behöva vara sjukskrivna på deltid men istället väljer att hoppa av studierna.²

UHR menar att de resultat CSN och SFS redovisar från sina undersökningar skulle kunna ses som indikationer på att möjligheten till deltidssjukskrivning skulle kunna bidra till en breddad genomströmning.

Möjligheten till deltidssjukskrivning kan också vara viktig för personer med funktionsnedsättningar, även om högskolorna genom förebyggande åtgärder och stöd ska kunna bidra till att sjukskrivningar inte behöver bli aktuella. Socialstyrelsen skriver till exempel, angående rekommendationer om bedömning av arbetsförmåga hos personer med diagnosen ADHD, att: "hos vissa innebär funktionsnedsättningen att belastningen under perioder i livet kan bli så stor att en tids deltidssjukskrivning kan behövas, tills man har utrett vad som orsakar belastningen och vilken eventuell behandling och vilka stödåtgärder som behövs".³

UHR håller vidare med utredningens påpekande att det finns ett behov av att förtydliga utbildningsanordnarens ansvar för den studerandes rehabilitering samt att kraven på att tillhandahålla åtgärder för studerandes återgång i studier bör ställas högt för universitet och högskolor som har en studenthälsoverksamhet. Det kan bland annat gälla en skyldighet att tillhandahålla undervisning med en anpassad studietakt för att underlätta en återgång i studier på helfart.

Antagning och information

UHR har till uppgift att på uppdrag av universitet och högskolor biträda vid antagning av studenter. UHR har också som uppgift att informera om högskoleutbildning i syfte att enskilda individer ska kunna göra välavvägda val i fråga om sådan utbildning.

¹ Skilda studieförutsättningar. En analys av studier, studieekonomi och hälsa utifrån föräldrarnas utbildningsbakgrund, CSN (2014).

² Helt sjukt - En undersökning om studenthälsans syn på sjukförsäkringssystemet för studenter, SFS (2014).

³ <http://www.socialstyrelsen.se/riktlinjer/forsakringsmedicinsktbeslutsstod/adhd>

UHR anser att studentens rättigheter och utbildningsanordnarens skyldigheter vad gäller att erbjuda studenter som antagits till studier på heltid att studera på deltid behöver klargöras. UHR vill även framföra att antagningssystemet i sin nuvarande utformning inte kan ta hänsyn till om en sökande är sjukskriven på deltid. Om en person som är deltidssjukskriven från studier ansöker till en kurs eller ett program som ges på helfart, så kommer detta inte att stoppas i antagningsprocessen. Den sökande kommer att antas till studier på helfart. Det kommer sedan att bli upp till lärosätet att besluta om och hur en lägre studietakt ska kunna hållas.

Om möjligheten till deltidssjukskrivning vid studier införs ska UHR kunna tillhandahålla tydlig information till sökande som är sjukskrivna, som anger vad som gäller för antagning och studier vid sjukskrivning (bland annat på www.studera.nu och www.antagning.se). UHR vill därför betona vikten av att ett tydliggörande inte får lämna några tvivel om vad som gäller.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ulf Melin efter föredragning av utredare Frida Lundberg i närvaro av avdelningschef Tuula Kuosmanen. I beredningen har även utredare Aleksandra Sjöstrand deltagit.

Ulf Melin

Frida Lundberg